

השי"ת לקיים הבטחתו ובחנוני נא בזאת וגוי והריקותי לכם ברכה עד בלי די, וכפי המבואר בדא"ח פרטי הענינים בזה שבענין די, ושבלי די הוא עוד יותר על זה. ומצדקה כפשוטה לצדקה רוחנית, אשר בודאי ינצלו ימי יב' ויג' תמוז חג הגאולה הבע"ל להשפעה בכל מקום שידם מגעת בעניני יהדות בכלל ובעניני חסידות ביחוד, ויהי רצון שיהי בהצלחה מופלגה.

בברכת חג הגאולה ופ"ש כל אנ"ש שי.

ובחנוני נא בזאת וגוי והריקותי לכם ברכה עד בלי די: מלאכי ג, יו"ד.
וכפי המבואר בדא"ח . . שבענין די, ושבלי די כו': ראה המשך תער"ב פק"ג ואילך.

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

התמים שלום דובער שיחי
לרגל הכנסו לעול המצוות
וא"ו מנחם-אב, היתשפ"א

ולזכות

הילדה אסתר שתחי
בקשר עם הולדתה כ"ו אדר היתשפ"א
ולזכות אחיהם ואחיותיהם
שיחי לאורך ימים ושנים טובות ובריאות

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' יואל וזוגתו מרת חי' ביילא שיחי גאנץ

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' אהרן דוד יצחק וזוגתו מרת ביילא רבקה שיחי גאנץ

הרה"ת ר' ברוך וזוגתו מרת שטערנא שרה שיחי וילהלם

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוק"לה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ ראה, מבה"ח וער"ח אלול, ה'תשל"ד

חלק א – יוצא לאור לש"פ ראה, מבה"ח וער"ח אלול, היתשפ"א

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

ה' תהא שנת פלאות אראנו

שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

הוספה

א

בי"ה. כ"ה אדי"ש תשי"ז
ברוקלין

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מלאכתו מלאכת שמים
מוה' זאב שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מטוי"ב אדי"ש עם הרשימה המוסגרה בו, ובטח
בינתיים נתקבל מכתבי מענה על מכתבו הקודם שימשיך בעבודתו הק' בתור גבאי
צדקה ובפרט צדקה נעלית כזו, ושכרו ושכר ב"ב שיחיו מבואר בכ"מ בתוה"ק,
וכמ"ש ומצדיקי הרבים וגוי והמשכילים יזהירו (ב"ב ח' ע"ב ובהקדמת תקו"ז
בתחלתו, עיי"ש)

בכל זה מובן שגם על זה קאי ומבשרך אל תתעלם, כוונתי בשמירת
הקביעות דתו"ע (שבזה נכללת עבודת התפלה) גאָר פשוט, לערנען אַסך דאָוונען
אַסך וקיום המצות בהידור, והשי"ת יצליחו.
בברכת חג פסח כשר ושמוח.

ב

בי"ה, ט' תמוז תשי"ז
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה' זאב שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מדי' תמוז עם הפ"נ ורשימת אני"ש אשר כולם יזכרו
על הברכה על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע, ומובטח

א

מוה' זאב: קסלמן, כחב"ד. אגרת נוספת אליו — לקמן אגרת הבאה.
וכמ"ש ומצדיקי הרבים וגוי והמשכילים יזהירו: דניאל יב, ג.
ומבשרך אל תתעלם: ישעי' נח, ז.
דתו"ע: = התורה ועבודה.

ב

מוה' זאב: קסלמן, כחב"ד. אגרת נוספת אליו — לעיל אגרת הקודמת.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ ראה, מבה"ח וער"ח אלול הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק
ראשון מהתוועדות ש"פ ראה, מבה"ח וער"ח אלול ה'תשל"ד, הנחה בלתי מוגה
(חלק שני י"ל אי"ה לש"פ שופטים).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גוי", ומלכנו
נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

כ"ג מנחם-אב, ה'תשפ"א (ה' תהא שנת פלאות אראנו),
שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2021 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5781 • 2021

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"
(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

"נר חנוכה משמאל ומזוזה מימין"¹¹⁶, שנר חנוכה הו"ע התורה ומזוזה הו"ע המצוות¹¹⁷), ובפרט ע"פ ביאור אאמו"ר¹¹⁸ שברשימה דמזוזה כלולים כל ז' הרשימות כו'.

ומבצע צדקה — הקו של גמילות חסדים.

יד. ומכל זה מובן, שההחלטות הטובות בשבת מברכים חודש אלול צ"ל במיוחד בנוגע לעניני המבצעים, הן בנוגע לעצמו והן בנוגע לפעולה על הזולת כו'.

ולהעיר, שבפעולה על הזולת ישנו גם הענין ד"שנים אוחזין בטלית", ועד לאופן ש"זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי"¹¹⁹, וכיון שזוהו ענין שהובא בתורה, עכ"פ בתור קס"ד, הרי מובן ששניהם אמת וכו'.

ויש לעסוק בכהנ"ל בתוקף המתאים, מבלי להתפעל מאלו שרוצים להפריע בעבודתו, וכאמור לעיל (ס"ו) שהיציאה לעבודה צ"ל באופן ד"כי תצא גו' על אויבך", ואז — "ונתנו ה' אלקיך בידך".

ובלשון הכתוב בהתחלת פרשת השבוע — "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה": "אנכי" — "אנכי מי שאנכי"¹²⁰, בחי' שלמעלה מסדר השתלשלות, "נותן" — ש"כל הנותן בעין יפה הוא נותן"¹²¹, "לפניכם" — באופן של פנימיות כו',

ולא רק ברכה, אלא גם הענין ההפכי שבהמשך הכתוב, שנעשה באופן ד"ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה"¹²²,

— וכמשנ"ת בהתוועדות הקודמת¹²³ מדברי הצ"צ באוה"ת¹²⁴ שזוהי ברכה נעלית יותר, להיותה מבחי' חסדים המכוסים ששרשם נעלה יותר כו' —

ומסיים: "כי אהבך ה' אלקיך" — שזוהו כללות הענין ד"אני לדודי ודודי לי" שהוא הר"ת ד"אלול" (כנ"ל ס"ב), שלכן נמשכת גם הכתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה, למטה מעשרה טפחים, בטוב הנראה והנגלה.

* * *

(120) לקו"ת פינחס פ, ב. וראה זח"ג יא, א. רנו, ב.
(121) ראה ב"ב נג, רע"א. וש"נ.
(122) תצא כג, ו.
(123) שיחת ש"פ עקב סכ"א (לעיל ע'...).
(124) פרשתנו ע' תרמה ואילך.

(116) שבת כב, א.
(117) ראה תו"א מקץ מב, סע"ג.
(118) לקוטי לוי"צ לזח"ג ס"ע תנב ואילך.
וראה גם תו"מ — תפארת לוי"צ ואתחנן אות רלג.
(119) ב"מ בתחלתה. וראה גם רשימת שנים אוחזין בטלית" (קה"ת תשנ"ו. תשפ"א).

בס"ד. שיחת ש"פ ראה, מבה"ח וער"ח אלול, ה'תשל"ד.

בלתי מוגה

א. חודש אלול — שמתברך בשבת מברכים זה — הוא חודש החשבון, שבו צריך לערוך חשבון צדק על כל השנה שעברה, ולהתכונן לשנה הבאה, כמבואר בספרי מוסר ובפרט בספרי חסידות¹.

וכמובן גם בפשטות, שכיון שא' בתשרי הוא ראש השנה (בנוגע לכמה ענינים)², שבו נעשה מחדש בנין העולם (ובלשון הקבלה: בנין במלכות), שצריך להיות באופן ד"מעלין בקודש"³, הנה בתור הכנה לזה יש לערוך תחילה חשבון מהסדר והענין הקודם, וכאשר רואה שחסר איזה דבר שהי' שלא כדבעי, אזי מתקן ומשלים אותו, כולל גם מלשון שלימות⁴, היינו, שאפילו אם לא נחסר מאומה, אלא כל הענינים היו אצלו באופן של "די מחסורו אשר יחסר לו" (כלשון הכתוב בפרשת השבוע⁵), אזי פועל בהם שיהיו באופן של שלימות;

וענין זה גופא נעשה הכנה והתחלה טובה לשנה הבאה, באופן שיוכל להיות בטוח שיצליח בעבודתו בשלימות, ועד לאופן של עשירות, וכידוע בפירוש מארז"ל⁶ "כל שנה שרשה בתחילתה מתעשרת בסופה", שהחילוק בין "תחילתה" ל"סופה" הוא קודם תק"ש ולאחר תק"ש⁷, כך, שהענין ד"מתעשרת" נעשה מיד בהתחלת השנה, בשעתא חדא וברגעא חדא⁸.

וכיון ש"על שלשה דברים העולם עומד (ו"קיים)", על התורה ועל העבודה (ענין הקרבנות, ובזמן הזה — תפלות שבמקום קרבנות תקנום⁹) ועל גמילות חסדים¹⁰, הרי מובן, שהחשבון שבחודש אלול (שהוא ההכנה לעבודת השנה הבאה) צ"ל בנוגע לג' קוין הנ"ל, שכן, כדי לבנות את העולם מחדש, צריך לבחון את היסודות שעליהם העולם עומד, כדי לחזק אותם וכו'.

ב. ועפ"ז מובן בנוגע לשם החודש — "אלול" נכידוע תורת

(1) ראה גם מכתב תחילת חודש אלול שנה (אג"ק חכ"ט ע' רל) בהערה ד"ה חודש החשבון. וש"נ.
(2) ר"ה בתחלתה.
(3) ברכות כח, א. וש"נ.
(4) ראה לקו"ת פרשתנו ל, רע"ג. וש"נ.
(5) טו, ח.
(6) ר"ה טז, ריש ע"ב.
(7) ראה תורת לוי"צ ע' סז. לקוטי לוי"צ אג"ק ע' שט. ע' תכא. וראה גם תו"מ ח"ע ע' 86. וש"נ.
(8) לשון הזוהר — ח"א קכט, סע"א.
(9) ברכות כו, א"ב.
(10) אבות פ"א מ"ב (מי"ח).

הבעש"ט¹¹ ששמו אשר יקראו לו בלשון הקודש מהוה ומחי' ומקיים את הדבר הנקרא בשם זה. ועד"ז בנוגע לשמות החדשים, שאע"פ ש"עלו עמהם מבבל"¹², הרי זה שם שנקבע ע"פ תורה בנוגע לכתיבה בשטרות וכו', ונתקבל בכל תפוצות ישראל¹³ — שבו מרומזים ג' הקוין דתורה עבודה וגמ"ח (שבהם צ"ל ענין החשבון כו')¹⁴:

"אלול" — ר"ת "אני לדודי ודודי לי"¹⁵, והרי החיבור של "אני" עם "דודי" הוא ענין התפלה (עבודה), שהיא מלשון התופל (כלי חרס)¹⁶, וכמובא בפירושו רש"י שא' הפירושים ב"נפתולי אלקים נפתלתי"¹⁷ הוא "לשון תפלה", כי תפלה היא "סולם מוצב ארצה וגו'"¹⁸, שעל ידו מתעלה האדם להתחבר עם הקב"ה — "אני לדודי", ועי"ז נעשה "דודי לי" — שזהו"ע ההמשכה וההשפעה מלמעלה בתפלת העמידה.

"אלול" ר"ת "אנה לידו ושמתי לך"¹⁹, שזהו פסוק שנאמר בנוגע לערי מקלט, וקשור עם ענין התורה, כמארז"ל²⁰ "דברי תורה קולטין". ומרומז גם בפירושו רש"י על הפסוק — שעם היותו פשוטו של מקרא, יש בו גם "יינה של תורה"²¹, ובלשון השל"ה²²: "ענינים מופלאים" — "הוא שאמר דוד²³ כאשר יאמר משל הקדמוני מרשעים יצא רשע, ומשל הקדמוני הוא התורה שהיא משל הקב"ה שהוא קדמונו של עולם וכו'". ו"אלול" ר"ת "איש לרעהו ומתנות לאביונים"²⁴, שזהו ענין הצדקה — גמילות חסדים.

ג. והנה, כדי לפעול בנין העולם בשלימות, יש צורך שעבודת האדם בג' ענינים הנ"ל (שמצד עצמה יכולה להיות בכמה אופנים, החל מ"מצות אנשים מלומדה"²⁵, ללא חיות כו') — תהי' בשלימות.

וענין זה נעשה ע"י עבודת התשובה, כמבואר בדיוק לשון חז"ל²⁶

(11) ראה כש"ט סק"ד. וראה גם אר"ת להה"מ בראשית סי"ד. תניא שעהיה"א פ"א. ובכ"מ.
(12) ירושלמי ר"ה פ"א ה"ב. ב"ר פמ"ח, ט. תוד"ה מדברי — ר"ה ז, א. וראה גם שיחת ש"פ ראה, מבה"ח אלול תשל"ב בתחלתה (תו"מ חס"ט ע' 190). וש"נ.
(13) ראה גם תו"מ חל"א ע' 151. וש"נ.
(14) ראה גם מכתב הנ"ל (אג"ק שם ע' רלא). שיחת ש"פ ראה הנ"ל ס"ד (תו"מ שם ע' 194 ואילך). וש"נ.
(15) שה"ש ו, ג.
(16) ראה תו"א ר"פ תרומה (עט, סע"ד). ובכ"מ.
(17) ויצא ל, ח.
(18) שם כח, יב. וראה זהר ח"א רסו, ריש ע"ב. ח"ג שו, ריש ע"ב. תקו"ז תמ"ה (פג, א).
(19) משפטים כא, יג.
(20) מכות יו"ד, א.
(21) ראה סה"ש תרצ"ו ע' 137 [ריש ע' 149]. תרצ"ז ס"ע 197 [ע' 212] (נעתק ב"היום יום" כט שבט).
(22) במס' שבועות שלו (קפא, א).
(23) שמואל-א כד, יד.
(24) אסתר ט, כב.
(25) ישע"י כט, יג. וראה תניא פל"ט (נג, ב). ובכ"מ.
(26) אבות פ"ד מ"ז. ועוד.

ישנם גם ענינים שהזמן גרמא שבהם צ"ל "זהיר טפ"י", וכפי שמצינו בנוגע להלכות החג בחג, שהם קודמים לשאר הלכות, וכמודגש בהלכות הוראה, שיש להשיב על שאלה שהיא מענינא דיומא לפני שמשיבים על שאלה בענין אחר, גם אם היא שאלה בענין חמור ונעלה יותר כו'¹⁰⁶.

יג. ובכ"ן: הענין שהזמן גרמא הוא — המדובר לאחרונה אודות חמש המבצעים: תורה, תפילין, מזוזה, צדקה ובית מלא ספרים, שזהו ענין שנתקבל והולך ומתפשט בכל תפוצות ישראל, וכפסק הרמב"ם¹⁰⁷ בנוגע לתוקף של תקנה ומנהג שפשט בכל ישראל, וכמובן גם מתורת הבעש"ט¹⁰⁸ בנוגע להשגחה פרטית, שכיון שרואים שזהו ענין שנתקבל כו', הרי זו הוראה שצ"ל התעסקות יתירה בזה, ובמיוחד בנוגע למבצע מזוזה שנתקבל ביותר כו'.

וענין זה שייך במיוחד לחודש אלול — שהרי נת"ל (ס"ב) שבר"ת ד"אלול" מרומזים כל ג' הקוין, שבזה נכללים כל עניני המבצעים¹⁰⁹:

מבצע תורה ובית מלא ספרים — קו התורה.

וכיון שבית מלא ספרים כולל גם סידור תפלה — הרי זה קשור גם עם קו העבודה (תפלה).

וכן מבצע תפילין — שחלק מהמצוה הו"ע שעבוד המוח והלב¹¹⁰, וענין זה נעשה ע"י עבודת התפלה. וזהו גם שהשמות "תפילין" ו"תפלה" שורשן אחד, כיון שענינם אחד — ענין החיבור (כמו החיבור ד"אני לדודי ודודי לי"), שזהו"ע התפלה¹¹¹.

וכן מבצע מזוזה¹¹² — שבמזוזה כתובים ב' הפרשיות דק"ש, שזהו"ע התפלה, וכללות ענין המזוזה שכותבים "שמע ישראל גו' הוי' אחד"¹¹³ וקובעים על דלת הבית מורה ופועל העלאת הבית וכל עניניו לאלקות, כמו קו התפלה שענינה העלאה מלמטה למעלה (כפי שמבאר הצ"צ באור התורה¹¹⁴), ועד שמזוזה היא כללות כל המצוות¹¹⁵ (שזהו ענין

(106) ראה רמב"ם הל' ת"ת פ"ד ה"ח. תושו"ע יו"ד סרמ"ו סי"ד ובנ"כ.
(107) הל' ממרים פ"ב ה"ב.
(108) ראה כש"ט בהוספות סקע"ט ואילך.
(109) ראה גם מכתב הנ"ל (שם ע' רלא) — באוה"ת עקב ע' תרכא ואילך.
(110) ראה גם מכתב הנ"ל (שם ע' רלא) — באוה"ת עקב ע' תרכא ואילך.
(111) סידור (עם דא"ח) שער החנוכה ערה, א [תב, רע"א].
(112) ראה גם מכתב הנ"ל (שם ע' רלא).
(113) ראה גם מכתב הנ"ל (שם ע' רלא).
(114) ראה גם מכתב הנ"ל (שם ע' רלא).
(115) ראה גם מכתב הנ"ל (שם ע' רלא).

הוראת השו"ע, אלא יש להחליט בנוגע לענין פרטי (ענין אחד או כמה ענינים פרטיים), שדוקא בדרך זו בודאי יצליח להתגבר על הצד שכנגד, שלא יוכל להשתמט ולומר בנוגע לענין פלוני שלא על זה היתה החלטתו כו', שהרי קבע החלטתו בנוגע לענין מסויים בזמן מסויים כו'.

ועד"ז מצינו בכמה ענינים, וכמו בנוגע לר"ה, שתחילה נאמר⁸⁶ "אתם נצבים היום (שקאי על ר"ה) כולכם", ואח"כ מפרט הכתוב "ראשיכם שבטיכם וגו' מחוטב עציך עד שואב מימך"; ועד"ז בנוגע לעבודה דר"ה בענין הקבלת עול (ראשית העבודה ועיקרה ושרשה⁹⁹), שתחילה צ"ל קב"ע כללי, אבל אח"כ צ"ל גם קב"ע פרטי בנוגע למצוות פרטיות (וכמו החילוק בין קבלת עול מלכות שמים לקבלת עול מצוות¹⁰⁰), ועד בנוגע לפרטי עניני העבודה דחוטב עציך ושואב מימך, כפי שמבאר רבינו הזקן¹⁰¹ ש"עציך" הוא מלשון עצה, שצריך לכרות את ה"רבות מחשבות בלב איש"¹⁰², ו"שואב מימך", לשאוב ולרוקן את המים שמצמיחים כל מיני תענוג — איזה ענין של עצה או תענוג צריך לבטל כו'.

ועד"ז מובן בנוגע להחלטות טובות בשייכות לר"ח אלול החל משבת מברכים החודש (שהוא ענין כללי יותר מר"ח), שיש צורך בהחלטות פרטיות, וכמו בכרכת החודש, שלא מתספקים בכמה כללית, אלא מזכירים ששה ענינים פרטיים, ומסיימים "ונאמר אמן", שמורה על ההמשכה למטה בפועל כו'.

יב. ובנוגע להחלטות טובות בענינים פרטיים — הנה בדרך כלל הרי זה צ"ל אצל כל אחד לפי ענינו, ובלשון חז"ל¹⁰³: "במאי זהיר טפיי", שיש לו בזה יתר חיות ולהט כו'.

ובהקדמה — שהדיוק בזה הוא "זהיר טפיי"¹⁰⁴, וכמו בנוגע לדוגמא שהובאה בגמרא¹⁰⁵: "אבון במאי זהיר טפיי .. בציצית" — שברור הדבר שבשעה שהגיע זמן ק"ש קיים מצות ק"ש, ועד"ז בנוגע לכל המצוות [ולאידך גיסא, בנוגע לדוגמא שהובאה שם לעיל מיני': "מצות תפילין" — שבשבת ויו"ט שאינם זמן תפילין, עסק רק בענינים השייכים לזמן זה], אלא שבמצות ציצית היתה אצלו זהירות יתירה ומיוחדת, כיון שמצוה זו היתה ה"שער" שעל ידה עוברים כל עניני עבודתו כו'¹⁰⁵.

אמנם, נוסף על הענינים הפרטיים השייכים לכל אחד לפי ענינו,

(99) לשון התניא רפמ"א.

(100) ראה ברכות יג, א. מכילתא יתרו כ,

ג. ועוד.

(101) סה"ש תרח"ן [ס"ע 307 ואילך] ע'

275 (נעתק ב"היום יום" יט אלול).

(102) לשון הכתוב — משלי יט, כא.

(103) שבת קיח, ב.

(104) ראה תניא אגה"ק ס"ז.

(105) ראה סה"ש תרצ"א ס"ע 264 ואילך.

וש"נ. וראה גם תר"מ חע"א ריש ע' 320. וש"נ.

"תשובה ומעשים טובים" — אף שלכאורה מתאים יותר לומר "מעשים טובים ותשובה", שהרי תחילה צ"ל מעשים טובים, וכאשר חסר בהם כו', אזי צריך להשלים זאת ע"י ענין התשובה — שלאחרי הקדמת התשובה אזי המעשים הם (לא סתם מעשים, אלא מעשים) טובים ומאירים²⁷.

וזהו גם ענין התשובה שבחודש אלול:

בר"ח אלול מתחילה ה"עת רצון" דארבעים יום האחרונים (עד יוה"כ"פ) שבהם נתרצה הקב"ה לישראל בשמחה וברצון²⁸,

— מיד לאחרי כ"ט באב (שחל בשנה זו בשבת מברכים), כמובא בפירושו רש"י²⁹ שבו כלו ארבעים יום האמצעיים שבהם הוצרך ענין התשובה לפי פירוש העולם³⁰ שהיא על חטא ועון כו' —

ואז מתחיל סדר חדש בעבודת התשובה — שענינה "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה"³¹.

וגם ענין זה מרומז בשם "אלול" — כי "אלול" ר"ת "ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך"³², שבזה נרמז ענין התשובה בדרגא נעלית — תשובה עילאה, היינו, לא רק תשובה שנעשית ע"י עבודת האדם שעלי נאמר³³ "ומלחם את ערלת לבבכם", אלא כפי שנפעל ע"י הקב"ה — "ומל ה' אלקיך את לבבך גו'" (כמבואר באגה"ק³⁴ החילוק שבין ב' ענינים אלו).

ד. וע"י כללות העבודה בג' הקוין דתורה עבודה וגמ"ח הנ"ל, כפי שנעשים בשלימות ע"י עבודת התשובה — באים לשלימות האמיתית שתהי' בביאת המשיח, שאז יהי' העולם בשלימות נעלית יותר מכמו שהי' בהתחלת הבריאה, שגם אז הי' העולם בשלימות, כמ"ש³⁵ "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם", "תולדות מלא כתוב"³⁶, אבל בימות המשיח יהי' הענין ד"תולדות מלא" בשלימות נעלית יותר — "אלה תולדות פרץ"³⁷, שממנו בא דוד³⁸, והרי משיח הוא "מבית דוד"³⁹.

וגם ענין זה מרומז בשם "אלול" — כדאיתא בכתבי האריז"ל⁴⁰ שהר"ת ד"אלול" נרמז גם בפסוק⁴¹ "אז ישיר משה ובני ישראל את

(27) ראה לקו"ת מטות פב, א. דרושי

שמע"צ פה, א. שה"ש יז, ג. ובכ"מ.

(28) פרש"י עקב ט, יח. וראה פרש"י תשא

לג, יא.

(29) עקב שם.

(30) ראה לקו"ת דרושי ר"ה ס, ד ("העולם

טועים").

(31) קהלת יב, ז. וראה לקו"ת שם.

(32) נצבים ל, ו.

(33) עקב יו"ד, טז.

(34) ס"ד.

(35) בראשית ב, ד.

(36) ב"ד פי"ב, ו.

(37) רות ד, יח.

(38) שם, כב.

(39) רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

(40) פעי"ח שער ר"ה פ"א.

(41) בשלח טו, א.

השירה הזאת להוי' ויאמרו לאמר אשירה", שקאי על הזמן דלעתיד לבוא, כמארו"ל⁴² "שר לא נאמר אלא ישיר, מכאן לתחיית המתים מן התורה".

ה. וכל ענינים אלו — שנאמרו בתורה שבע"פ — הם חלק מהתורה שהיא לשון הוראה⁴³, והוראה נצחית (שהרי התורה היא נצחית⁴⁴), לכל אחד מישראל בכל הזמנים.

וההוראה היא — שיש לנצל את ימי חודש אלול לעבודה בכל הענינים הנ"ל, והנקודה הכללית בזה — שגם כאשר יהודי עורך חשבון מ"א החדשים שעברו ורואה שהיו בהם זמנים שלא ניצל אותם כדבעי למהוי, ובגלל זה נופל ברוחו כו', אומרים לו: "אל תבט אל מראהו"⁴⁵; עליו לדעת שכיון שמתקשר עם התורה, הרי יש כח בתורה לשנות את מציאות העולם⁴⁶, ועאכו"כ שיש בכחה לשנות את מציאותו של יהודי, גם כשיש צורך לשנותה מן הקצה אל הקצה!

ויש להתחיל בעבודה זו כבר בשבת מברכים אלול — ע"י קבלת החלטות טובות שיביאו לידי מעשה בפועל.

ולהעיר גם מפירוש רבינו הזקן במאמר רו"ל⁴⁷ "מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה" — שאין הכוונה שהמחשבה היא במקום המעשה, דא"כ, "הוה לי' למימר מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה"⁴⁸, אלא הפירוש הוא⁴⁹, ש"כאשר איש ישראל חושב לעשות איזה דבר . . . וחפץ בזה . . . הנה הקב"ה (ש"עוזרו"⁵⁰) מצרף כמה ענינים בהשגחה פרטית שיבוא לידי מעשה" [וע"ד הידוע⁵¹ בפירוש "והוא יכללך"⁵², שהקב"ה מזמין וממציא גם את הכלים כו'], שאז יצטרפו המחשבה והמעשה ביחד שהם כמו נשמה וגוף.

ועי"ז ממשיכים כבר את הכתיבה וחתימה טובה — כידוע המנהג⁵³ מר"ח אלול ואילך לברך בכתיבה וחתימה טובה באגרת שכותב לחבירו (לאו דוקא בעניני קדושה, אלא אפילו סתם אגרת כו'), כך, שהברכה היא לא רק כדיבור, מעשה זוטא⁵⁴, אלא בכתיבה, שהיא מעשה ממש, ומעשה זה מקשר

42) סנהדרין צא, ב. מכילתא עה"פ. וראה גם מכתב הנ"ל (שם ס"ע רלב) בהערה ד"ה או ישיר.

43) תניא פט"ז.

44) ראה סה"מ תש"ב ע' 87.

45) סוכה נב, ריש ע"ב. וש"נ.

46) ראה סה"מ עזרת" ע' קז. תפר"ח ע' 43

47) ראה רד"ק לתהלים יט, ת. גוי"א ר"פ בראשית (בשם הרד"ק). זח"ג נג, ב.

48) כח. תרצ"ט ע' 21. ועוד.

49) תהלים נה, כג.

50) מטה אפרים או"ח סתקפ"א ס"ט

51) תניא רפי"ז.

52) שמואל"א טז, ז.

53) ראה ירושלמי כתובות פ"א ה"ב. וש"נ.

54) מלקוטי מהר"ל הל' ימים הנוראים.

55) קידושין מ, א.

56) סנהדרין סה, א.

ותאוותו" — בהיותו במעמדו ומצבו, בדרגת "חי", ובזה גופא — "לכל חי", עוד לפני שמתעלה לדרגא נעלית יותר.

י. וכל זה — כולל גם ברכת כתיבה וחתימה טובה כו' (כנ"ל ס"ה) — מתחיל כבר בשבת מברכים חודש אלול, ובפרט בקביעות שנה זו, ששבת מברכים אלול חל בערב ר"ח, וממנו נכנסים מיד לר"ח אלול, ללא הפסק בינתיים.

ועוד ענין מיוחד בקביעות שנה זו — ובהקדמה:

כיון שר"ח אלול הוא לעולם ב' ימים, ויום א' דר"ח אלול הוא יום ל' של חודש אב, נמצא, שבר"ח אלול ישנו העילוי שמהפכים יום של חודש אב לחודש אלול.

אמנם, בקביעות שנה זו שכ"ט אב חל בשבת מברכים אלול, אזי מהפכים (לא רק יום ל' אב, כבכל שנה, אלא) גם את יום כ"ט אב, שגם הוא שייך כבר לחודש אלול, כיון שבו מברכים ונכנסים מיד לחודש אלול.

ומעלה זו היא גם לגבי הקביעות שיום א' דר"ח אלול חל בשבת (ושבת מברכים אלול הוא בשבוע שלפנ"ז), שגם אז נכנסים ליום הראשון של חודש אלול (יום ב' דר"ח אלול) מיום השבת, אבל כ"ט אב הוא ערב שבת של חודש אב, ולא שבת מברכים חודש אלול (שחל שבוע לפנ"ז, אבל לאחריו הי' שבוע שלם של ימי חודש אב), ואילו בקביעות שנה זו מהפכים גם יום כ"ט אב לשבת מברכים שממנו נכנסים מיד לחודש אלול. ומזה באים לכללות הענין של שבע דנחמתא, להפוך הענין הבלתי-רצוי דחודש אב ליו"ט גדול, ובנוסף ברכת החודש: "מי שעשה נסים לאבותינו . . . הוא יגאל אותנו בקרוב כו'", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

* * *

יא. בהמשך להאמור לעיל (ס"ה) בענין מחשבה טובה שהקב"ה מצרפה למעשה, שכאשר יש מחשבה והחלטה טובה אזי עוזר הקב"ה שתבוא למעשה — הנה כדי שהמחשבה והחלטה טובה תבוא למעשה בפועל, לא די בהחלטה כללית, שהיא באופן מקיף, אלא יש צורך בהחלטה פרטית.

וע"ד המבואר⁵⁶ בנוגע לענין ההתבוננות, שלא די בהתבוננות כללית, אלא יש צורך בהתבוננות פרטית דוקא, ועאכו"כ בנוגע להחלטה טובה, שכדי שתבוא למעשה בפועל, לא די בהחלטה כללית להתנהג כדבעי ע"פ

97) תהלים קמה, טז ובפי' מצו"ד.

98) ראה שער היחוד לאדהאמ"צ בתחלתו, ובפ"ד.

וכפי שאומר כל אחד מישראל בהתחלת היום: "נשמה שנתת בי טהורה היא", ועוד לפני: "מודה אני לפניך כו' שהחזרת בי נשמת", והיינו, שבכל יום מחזיר לו הקב"ה נשמתו "חדשה ורגועה", ונעשה "כברי" חדשה⁹¹; ו"מאן דיהיב חיי יהיב מזוני וכו'⁹².

ט. וגם ענין הבטחון, שמוסיף חיזוק בעבודתו שתהי' מתוך שמחה שמוסיפה בענין הנצחון כו' — נרמז בשמו של חודש אלול:

אע"פ שבספרים שנתקבלו בכל תפוצות ישראל יש כמה ראשי-תיבות שמרומזים בשם "אלול" (כנ"ל ס"ב-ד), הרי הר"ת הנפוץ ביותר הוא "אני לדודי ודודי לי". וכמודגש גם בדרוש בלקו"ת [שכפי שנסדר לדפוס ע"י הצ"צ הרי זה ב'פ' ראה⁹³, אע"פ שבכ"מ מציין הצ"צ⁹⁴ לד"ה אני לדודי: "בלקו"ת פ' שופטים"] שבו מבאר רבינו הזקן ענינו של חודש אלול "ע"פ משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין פניו בשדה .. (ו)הוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם, ובלכתו העירה וכו'" — שהתחלתו: אני לדודי ודודי לי ר"ת אלול. ולכאורה: מהו הדיוק שהקב"ה נקרא כאן בשם "דודי" דוקא — אני לדודי ודודי לי", בה בשעה שהר"ת ד"אלול" יכול להיות גם בלשון אני לה', או אני לאלקים וכיו"ב? — אך הענין הוא, שהפירוש של "דודי" הוא אהובי⁹⁵, כך, שהרמז ב"אלול" ר"ת "אני לדודי ודודי לי" מורה על האהבה שבין הקב"ה ובני".

ומובן, שכאשר מדובר אודות הקב"ה כפי שנקרא (לא בשם בורא וכיו"ב, אלא) בשם "דודי", וכזה גופא, לא רק "אני לדודי", אלא גם "דודי לי", כפי ש"דודי" נמשך ומתחבר עם כל אחד מישראל בהיותו במעמדו ומצבו כו' — הרי בודאי שיש לו בטחון גמור שהקב"ה יתן לו כל המצטרך לו וכו'.

ולא עוד אלא שענין זה הוא באופן המתאים לכל אחד לפי ענינו, וכמובן מתורת הרב המגיד בתחלת ספריו⁹⁶ אודות המשל מאב שמצד גודל אהבתו לבנו הקטן מצמצם את שכלו ומדבר דברי קטנות כו', ודוגמתו בנמשל בנוגע להקב"ה, שלהיותו כל יכול יש ביכלתו להגבי' ולהעלות את הבן אליו, ואעפ"כ, עוד לפני שמעלה את הבן, ה"ה מצמצם את עצמו ויורד לדרגתו של הבן כו'.

וע"ד מ"ש⁹⁷ "פוחח את ידיך ומשביע לכל חי רצון", "לפי רצונו

(91) ראה שו"ע אדה"ז או"ח רס"ד. וש"נ. הערה 14.

(92) ע"פ תענית ח, ב. (95) ראה תרוגם עה"פ. וראה מכתב הנ"ל

(93) לב, סע"א ואילך. (שם ע' רלא) הערה ד"ה אני (הב').

(94) נסמן בתו"מ סה"מ אלול ע' רלא (96) או"ת ולקו"א.

וממשיך את הברכה שתבוא בפועל (כפי שמצינו שמקשרים את ענין הנבואה עם עשיית דבר גשמי כדי להמשיך את הענין בפועל ממש⁹⁵).

ויהי"ר שתהי' הצלחה בעבודה בכל ענינים הנ"ל, בכל הפרטים ופרטי פרטים, באופן של שלימות, ומתוך שמחה וטוב לבב.

* * *

ו. ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר⁹⁶ אודות המשל מאיש-חיל שיוצא למלחמה עם שיר-לכת ("מארש") של נצחון, אף שלכאורה הרי זה היפך הכלל "אל יתהלל חוגר כמפתח"⁹⁷ — כיון שהיציאה למלחמה מתוך שמחה היא עצמה כמו "כלי נשק" שמסייע ופועל את הנצחון⁹⁸.

וענין זה רואים גם אצל אומות העולם — כמובן מ"ש בנוגע ליציאה למלחמה: "אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם", "ד' אזהרות כנגד ד' דברים שמלכי האומות עושין, מגיפין בתריסיהם .. ותוקעים בשופרות ומיני משמיעי קול"⁹⁹, היינו, שהצד שכנגד יוצא למלחמה באופן של רעש ("טומל") גדול כדי להפחיד וכו'.

ועד"ז צ"ל גם בצד הקדושה, ועז"נ¹⁰⁰ "כי תצא למלחמה על אויבך", למעלה מאויבך, היינו, שהיציאה למלחמה צ"ל מתוך רגש עליונות על האויב, והרי "אימת העליון על התחתון"¹⁰¹ (שלכן צריך להתיירא מהקב"ה, כיון ש"האלקים בשמים ואתה על הארץ"¹⁰²).

וכאשר היציאה למלחמה היא באופן כזה, הרי זה פועל מיד ש"נתנו ה' אלקיך בידך"¹⁰³, והיינו, שדי ביציאה למלחמה כשלעצמה להטיל יראה ופחד על הצד שכנגד באופן שמלכתחילה לא יהי' צורך במלחמה.

וכן הוא במלחמה הרוחנית בנוגע ליצה"ר — ואדרבה: הסיבה לכך שכן הוא במלחמה גשמית היא לפי שכן הוא במלחמה הרוחנית שממנה נשתלשלה (כלשון הידוע¹⁰⁴: "שנשתלשלו מהן") מלחמה גשמית — שצריך לצאת למלחמה בכל התוקף ולהטיל יראה וביטול כו', כפי שמבאר רבינו הזקן בתניא¹⁰⁵ במארוז¹⁰⁶ "לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר", "דהיינו לרגוז על נפש הבהמית שהיא יצרו הרע בקול רעש ורוגז במחשבתו לומר

(55) ראה דרשות הר"ן דרוש ב. רמב"ן לך רע"א. ובכ"מ.

לך יב, ו. לבוש על הרקאנטי לך לך שם. (61) פרש"י האוינו לב, מ (הב').

(56) ראה סה"ש תש"ט ס"ע 323. וש"נ. (62) קהלת ה, א (ובפרש"י).

(57) מלכים"א כ, יא. (63) תניא רפ"ג.

(58) ראה גם תר"מ חס"ז ע' 266. וש"נ. (64) פכ"ט.

(59) פ' שופטים כ, ג ובפרש"י. ברכות ה, רע"א. וראה גם סה"ש

(60) ר"פ תצא. וראה לקו"ת תצא לו, תש"וה'שי"ת ע' 416 ואילך.

לו וכו'; ועד לאופן נעלה יותר — שאינו זקוק לענין של רוגז, אלא יכול לפעול באופן נעלה יותר ע"י שמחה, שפורצת כל הגדרים.⁶⁶

ז. ובאופן כזה צ"ל גם היציאה לעבודת חודש אלול — לפעול תיקון ושלמות בכל הענינים שבהם תלוי בנין וקיום העולם:

לכל לראש — צריך יהודי לידע ולהכיר ולהיות בטוח שבכחו וביכלתו לפעול תיקון העולם, שנברא ע"י הקב"ה מלכתחילה באופן ד"אשר ברא אלקים לעשות"⁶⁷, "לתקן"⁶⁸, עי"ז שהאדם פועל תיקון ושלמות בעולם. ובהקדים — שמצינו דבר פלא בפרקי דר"א⁶⁹ בנוגע ל"רוח צפון (ש)בראו ולא גמרו" (כדאיתא בגמרא⁷⁰ "עולם לאכסדרה (שאינן לה דופן רביעית) הוא דומה, ורוח צפונית אינה מסובכת" (במחיצה)), ש"אמר (הקב"ה) כל מי שהוא אומר שהוא אלוה, יבוא ויגמור את הפנה הזאת וידעו שהוא אלוה":

הלשון "כל מי שהוא אומר שהוא אלוה יבוא כו' וידעו שהוא אלוה" — אינו מובן כלל, ולכאורה הול"ל בלשון הפכי, שכיון שאף אחד אינו יכול לבוא ולגמור הפנה הזאת, הרי זו הוכחה שאינו אלוה?!

אך הענין הוא — שבזה מרומז שבכחו של יהודי לבוא ולגמור את הפנה הזאת, כי, רוח צפון הוא שורש הרע כו', כמ"ש⁷¹ "מצפון תפתח הרעה", ובכחו של יהודי לתקן זאת ולסתום (הפירצה ד) רוח צפון,

— וכמרומז בענין הסוכה, שע"פ דין מספיק לבנות סוכה בעלת ג' דפנות⁷², אבל אעפ"כ מנהג ישראל לבנות סוכה בעלת ד' דפנות⁷³, היינו, סוכה שמסובכת מכל ד' רוחותי כו' —

וכאשר סותם רוח צפון אזי פועל שלימות בכל הבריאה, ואז יודעים שהוא אלקה, כמו הקב"ה שברא את העולם — ע"ד מארז"ל על הפסוק⁷⁴ "ויקרא לו א-ל אלקי ישראל", "שקראו הקב"ה ליעקב אל"⁷⁵, "מה הקב"ה בורא עולמות אף אביכם (יעקב) בורא עולמות"⁷⁶, שענין זה נעשה ע"י לימוד התורה, כדאיתא בזהר⁷⁷: "קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא, בר נש מסתכל בה באורייתא ומקיים עלמא", ע"ד מ"ש⁷⁸

66 ראה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך. ועוד. המנהגים חב"ד ע' 65. נטעי גבריאלי (להר"ג

67 בראשית ב, ג. ציננער) הלי' חה"ס פ"א ס"ב. וש"נ.

68 ראה ב"ר פ"א, ו ובפרש"י. (74) וישלח לג, כ.

69 פ"ג. וראה יל"ש איוב רמו תתקיג. (75) מגילה יח, א.

70 ב"ב כה, ב (ובפרש"י). (76) ב"ר פצ"ח, ג.

71 ירמ' א, יד. (77) ח"ב קסא, ריש ע"ב.

72 ראה סוכה ו, ב. וש"נ. (78) ישע"י נא, טז. וראה ירושלמי תענית

73 ראה רמ"א אר"ח סתר"ל ס"ה. ספר פ"ד סוף ה"ב. אוה"ת נ"ך עה"פ (ע' רסב).

"לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה", ועד לבריאת "שמים חדשים וארץ חדשה"⁷⁹.

ח. ובזה נכלל גם הבטחון שהקב"ה יתן לו את כל צרכיו באופן של הרחבה:

אמרו רז"ל "כל ישראל בני מלכים הם"⁸⁰, ויתירה מזה: "מלכים"⁸¹, וכפי שמצינו בגמרא⁸² שהשוכר פועלים צריך להתנות עמהם מלכתחילה "על מנת שאין לכם עלי אלא פת וקטנית בלבד", דאל"כ, "אפילו אתה עושה להם כסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ידי חובתך עמהם, שהן בני אברהם יצחק ויעקב",

וכיון שמדובר אודות נתינת צרכיו של מלך, הרי מובן שענין זה צריך להיות ללא צער וטירחא כו' — במכ"ש מפרנס שנתמנה על הציבור שאסור בעשיית מלאכה בפני שלשה⁸³, ועאכו"כ מלך, ובפרט שלמה שעליו נאמר⁸⁴ "וישב שלמה על כסא ה'".

ובזה גופא — לא רק הבטחון שיש השפעה מלמעלה שנשארת ברוחניות כו' (כמבואר בקונטרס ומעיין⁸⁵), אלא בטחון שבודאי תומשך ההשפעה למטה בגשמיות, הן אצל "ראשיכם שבטיכם", שגם הם זקוקים להשפעה בגשמיות כפשוטה, והן — ועאכו"כ — אצל "חוטב עציך" ו"שואב מימין"⁸⁶, שלהם נוגע בעיקר להרוויח מספר פרוטות לצורך מחייתם; ומובן שכדי שתומשך הברכה עד למטה מטה, צריכה להיות ההמשכה מדרגא נעלית ביותר.

וההסברה בזה — דלכאורה מניין הבטחון שהקב"ה יתן לו כל צרכיו, וכי הקב"ה חייב לו משהו? ! וכפי שמצינו שאפילו צדיקים ש"רחוקים מצדקתו של הקב"ה", כיון ש"נוזנין בזרוע", "בזכות שבידם"⁸⁷, צריכים לבקש מהקב"ה בתורת צדקה, כמ"ש⁸⁸ "לך הוי' הצדקה", ועאכו"כ אלו שאינם בדרגת "הרחוקים מצדקה"? אך הענין בזה — שישראל וקוב"ה כולא חד⁸⁹, ומה שיהודי נמצא למטה, אין זה בדרך מקרה כו', אלא רק בגלל שהקב"ה שלח אותו לשם כדי למלא תפקידו ושליחותו, ולהיותו עצם הטוב, וטבע הטוב להטיב⁹⁰, בודאי נותן לו כל המצטרך בכדי שיוכל למלא תפקידו ושליחותו.

79 שם סה, יז.

80 שבת סז, א. וש"נ.

81 תקו"ז בהקדמה (א, ריש ע"ב).

82 ב"מ רפ"ז.

83 קידושין ע, א.

84 דברי הימים"א כט, כג.

85 סוף מאמר יז ואילך.

86 ר"פ נצבים.

87 ראה ברכות יז, ב ובפרש"י.

88 דניאל ט, ז.

89 ראה זח"ג עג, א.

90 ראה בהנסמן בלקו"ש חכ"ד ע' 334

בהערה (ד"ה מספרי הח"ן).